

Konzultacije sa organizacijama mladih o suočavanju s prošlošću

Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću i Mreža mladih Hrvatske organizirali su 06. listopada 2007. u Osijeku druge *Konzultacije sa organizacijama mladih o suočavanju s prošlošću*.

Cilj konzultacija je bio analizirati ulogu organizacija mladih u procesu prorade negativnog nasljeđa na osobnoj i društvenoj razini kao i na razini institucija te, na osnovu zaključaka i preporuka sa *Nacionalnih konzultacija sa organizacijama mladih* održanima 20. srpnja 2007. u Zagrebu, kroz rad u nekoliko radnih skupina doći do konkretnih prijedloga aktivnosti. Mladi su na ovim konzultacijama pokušali odgovoriti na sljedeća pitanja:

1. Zašto je proces utvrđivanja i kazivanja istine o ratnim sukobima važan za mlade u post-jugoslavenskim zemljama?
2. Na koje sve načine mladi ljudi mogu sudjelovati u procesu suočavanja s prošlošću u post-jugoslavenskim zemljama?
3. Koji je značaj istine za mlade generacije i njihova pozicija u odnosu na poricanje događaja koji su se zbili u ratu, relativiziranje novije prošlosti na područjima post-jugoslavenskih zemalja te u odnosu na utvrđivanje i kazivanje istine o ratnim sukobima?
4. Koje mehanizme za utvrđivanje i kazivanje istine mladi prepoznaju kao relevantne i učinkovite na nacionalnoj i regionalnoj razini?
5. Preporuke mladih za unaprjeđenje procesa utvrđivanja i kazivanja istine na području post-jugoslavenskih zemalja na nacionalnoj i regionalnoj razini

Diskusiju su uvodnim izlaganjima otvorile: Vesna Teršelič, *Documenta* – Centar za suočavanje s prošlošću, Zagreb, Emina Bužinkić, *Mreža mladih Hrvatske*, Zagreb i Katarina Kruhonja, *Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek*.

Skupu je nazočilo oko 20 predstavnika/ca organizacija mladih, uključujući i kolege/ice iz Srbije, sudionike/ce seminara koje *Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek* organizira u suradnji sa *Odborom za Građansku Inicijativu* iz Niša.

Nakon uvodnih riječi, moderirana rasprava koju je vodila Vesna Teršelič (*Documenta*), pokušala je dati odgovore na gore navedena pitanja.

Između ostalog govorilo se o tome zašto interes mladih za teme vezane uz suočavanje s prošlošću u Hrvatskoj jenjava te što bi trebalo učiniti da mladi shvate važnost teme kako za njihovu tako i za buduće generacije i prevenciju mogućih budućih oružanih sukoba. Sudionici/ce su se zapitali kako mladima objasniti da je njihov doprinos radi nasilnog nasljeđa vrlo bitan, unatoč činjenici da se govori o suočavanju s zločinima kao i iskustvima solidarnosti, iz vremena koji nisu nužno osobno iskusili.

Zaključeno je da postoje mnoge legitimne forme suočavanja s prošlošću koje trebaju biti prilagođene sredini u kojoj se provode i zagovaraju. Istaknut je i značaj regionalne suradnje u suočavanju s prošlošću jer su sukobi i ratovi koji su se vodili na ovim prostorima, uključivali više novonastalih država, te je stoga da bi proces suočavanja i iznalaženja mehanizama za kazivanje i utvrđivanje istine bio cjelovit, nužno uključiti čitav post- jugoslavenski prostor.

Nakon pauze rad je nastavljen u radionicama koje su za cilj imale razraditi konkretne operative planove aktivnosti koje bi trebale *približiti rad na suočavanju s prošlošću mladima*. Sudionici/e su se, prema vlastitom interesu odlučili/e za sudjelovanje u slijedećim radionicama: međunarodni volonterski kampovi o suočavanju s prošlošću (moderatorica Anamarija Sočo, *Volonterski centar Zagreb*),

kreativne radionice i izložbe (moderatorica Danijela Beretin, *Borovska udruga mladih / Europski dom Vukovar*) te programi regionalne razmjene (moderatorica Lovorka Bačić, *Centar za mirovne studije*).

Rad u grupama temeljio se na preporukama prvih *Nacionalnih konzultacija sa organizacijama mladih* održanima 20. srpnja 2007. u Zagrebu:

1. Potrebna je suradnja i razmjena organizacija za ljudska prava i mladih na regionalnoj razini, te bi u tu svrhu trebalo organizirati „putujuću regionalnu školu“ za zainteresirane studente/ice i srednjoškolce/ke,
2. Potrebno je u okviru obrazovnog sustava iznaći mehanizme koji će na primjeren način i multiperspektivno prezentirati mladima činjenice iz novije Hrvatske povijesti te u tu svrhu organizirati kontinuirane radionice za srednjoškolce/ke,
3. Potrebno je organizirati nacionalne i regionalne volonterske kampove koj bi bili fokusirani na mirovnu edukaciju i suočavanje s prošlošću,
4. Potrebno je organizirati kreativne radionice na kojima bi se prorađivala pitanja vezane uz suočavanje s prošlošću, u čijem se sklopu mogu zajednički izgraditi postavi pod imenom *Naš muzej na tri dana*
5. Documenta i MMH bi trebali organizirati aktivnosti korisne za izgradnju povjerenja i suočavanje s prošlošću, ali koje bi bile u skladu s programima lokalnih inicijativa mladih,
6. Trebalo bi decentralizirati aktivnosti iz Zagreba,
7. Treba dalje raditi na jačanju svih vidova suradnje sa školama

Na konzultacijama su sudjelovali/e:

- **Antić, Srđan** [Osijek]
- **Bačić, Lovorka** [Zagreb]
- **Beretin, Danijela** [Borovo]
- **Bužinkić, Emina** [Sisak/Zagreb]
- **Čekić, Nenad** [Vukovar]
- **Dundović, Marija** [Osijek]
- **Hrvoj, Ivan** [Poznanovec]
- **Jovanović, Duško** [Obrovac, Srbija]
- **Kotarac, Ines** [Zagreb]
- **Kruhonja, Katarina** [Osijek]
- **Marjanović, Zdravko** [Čelarevo, Srbija]
- **Marolin, Mario** [Osijek]
- **Novosel, Ivan** [Klanjec]
- **Plavšić, Nemanja** [Vukovar]
- **Popović, Gordana** [Osijek]
- **Roginek, Igor** [Kutina/ Zagreb]
- **Sočo, Anamarija** [Zagreb]
- **Stanojević, Iskra** [Osijek]
- **Teršelić, Vesna** [Zagreb]
- **Varga, Miroslav** [Osijek]
- **Župan, Sanja** [Zagreb]